

MINISTERSTVO FINANCI CR
Čj.:
PID: MFCRCXFQDF
Doručeno: 02.05.2022
Listu dokumentu: 3
PRILOHA: 1(3)

Odborová organizace
FIN – Ostrava
8c. Michal Šíma

Vážený pan

Ing. Zbyněk Stanjura
ministr financí
Ministerstvo financí
Letenská 15
118 10 Praha 1

Praha dne 2. 5. 2022

Vážený pane ministře,
dne 2. února 2022 se uskutečnila schůzka mezi Vámi a předsedy odborových organizací působících ve Finanční správě České republiky. V rámci tohoto jednání jste se velmi zajímal o činnosti, které jsou ve finanční správě vykonávány, a sdělil jste svůj záměr zanalyzovat a zrevidovat funkčnost stávajícího systému finanční správy, včetně její organizační struktury a počtu míst představených zaměstnanců. Tento dokument sepsali zástupci zaměstnanců s cílem poskytnout Vám informace k výše uvedenému záměru a sdělit náš názor na činnosti vykonávané zaměstnanci finanční správy v rámci správy daní, a na organizační strukturu finanční správy.

V úvodu bychom Vás rádi informovali, že jsme již v roce 2019 seznámili Vaši předchůdkyni s problematickými oblastmi činností finanční správy. Ta však uváděná fakta nejspíše nepovažovala za důležitá, neboť na ně nereflektovala. Niže si dovolujeme použít, mimo jiné, i některé z argumentací, které jsme již v roce 2019 otevřeným dopisem sdělili JUDr. Schillerové.

Otevřený dopis byl reakcí na rozhodnutí vlády „zmrazit“ finanční prostředky na neobsazená systemizovaná místa. Jednoznačně jsme dali najevo, že se „zmrazením“ finančních prostředků na mzdy neobsazených systemizovaných míst nesouhlasíme, protože se v případě finanční správy nejednalo o rušení systemizovaných míst vytvořených za účelem získat finanční prostředky na „černé duše“. Správní činnosti a služební úkoly, které mají být vykonávány na „zmrazeném“ systemizovaném místě, totiž skutečně reálně existují a musí být tedy i prováděny. Tyto činnosti musí vykonat stávající státní zaměstnanci nad rámec své pracovní náplně. Z finančních prostředků poskytnutých na neobsazená systemizovaná místa byli tito stávající státní zaměstnanci a zaměstnanci podílející se na výkonu agendy za chybějící kolegy odměňováni. Popsaný stav stále trvá. K 31. 12. 2021 bylo ve finanční správě neobsazeno 663 pracovních míst. V případě, že se systemizovaná místa nepodaří obsadit po uplynutí dvou měsíců od jejich uvolnění, nejsou od roku 2021 na tato systemizovaná místa poskytovány mzdové prostředky ze státního rozpočtu. Nepovažujeme za správné, že ze strany ministerstva financí nebylo v rozpočtu mzdových prostředků pro rok 2022, zohledněno Vaše rozhodnutí snížit stav systemizovaných míst ve Finanční správě, které je také mimo jiné spojeno s náklady na odbytné pro propuštěné zaměstnance, což se samozřejmě odrazí v odměňování zaměstnanců. Tento nedostatek mzdových prostředků se již negativně projevil, a to v oblasti osobních příplatek, kdy je v celé FS pozastaveno nejen jeho navýšování, ale i jeho přidělování. V praxi to znamená, že zaměstnancům, kteří nově nastoupili do FS v lednu letošního roku, nebude za měsíc duben přiznán osobní příplatek a reálně tak hrozí jejich odchod z FS, nehledě na to, že se mnohdy jedná o systemizovaná místa, která se dlouhodobě nedaří obsadit.

Finanční správa se s touto skutečností vyrovnala hrazením výkonu činností na neobsazených systemizovaných místech z „přebytků“ mzdových prostředků vzniklých na základě nemocnosti zaměstnanců finanční správy, která je hrazena z provozního rozpočtu finanční správy. Takovéto řešení sice nepovažujeme za spravedlivé a správné, nicméně umožňuje odměnit stávající zaměstnance za práci nad rámec jejich vlastní pracovní náplně. Z informací, které máme od zaměstnavatele k dispozici, vyplývá, že při tvorbě finančního rozpočtu finanční správy pro rok 2022 byla celkově snížena položka provozního rozpočtu, aniž by byla zohledněna skutečnost zvýšených nákladů na nemocenskou a ošetřovnou – tzn., ministerstvo financí snížilo v rozpočtu i položku na nemocenské náhrady, ačkoli v době „covidu“ nemocnost zaměstnanců stoupá. Tato skutečnost má zásadní dopad nejen na snížení dalších nutných provozních výdajů, ale také na výši odměňování za práci nad rámec daných povinností, a to i s ohledem na fakt, že se vláda rozhodla přes stále rostoucí inflaci nezvyšovat ve finanční správě platy, což taktéž velmi zásadně ovlivní personální situaci ve finanční správě.

Není nám známo, zda jste měl možnost se seznámit se statistikami týkajícími se personální oblasti ve finanční správě, ale rádi bychom Vás informovali, že již v roce 2021 ve finanční správě došlo k poklesu průměrné měsíční mzdy. V roce 2020 činila průměrná měsíční mzeida 43 301 Kč a v roce 2021 již 43 115 Kč. Pokud se vláda nerozhodne rozpočet na mzdové prostředky zaměstnanců ve finanční správě sanovat (např. zvýšit finanční prostředky do položky nemocenských náhrad), bude i s ohledem na rostoucí inflaci průměrná výše měsíční mzdy ještě více klesat. Snižování reálných mezd je demotivující zejména pro zaměstnance zařazených v 8., 9. a 10. platových třídách, kterých je ve finanční správě většina. Po systemizaci k 1. 7. 2022 bude FS disponovat 15 123 zaměstnanci, přičemž zaměstnanci zařazeni v 8. – 10. platové třídě budou v počtu 9 693, což představuje 64 % zaměstnanců finanční správy. Jejich výdělky jsou na úrovni mezd zaměstnanců obchodních řetězců, ačkoli na zaměstnance finanční správy jsou kladený nesrovnatelně vyšší kvalifikační a znalostní požadavky.

Posledních šest let důrazně upozorňujeme na neutěšenou personální situaci, která se odráží ve „stárnutí“ zaměstnanců FS. Z údajů, které máme od zaměstnavatele k dispozici, jednoznačně vyplývá, že ve FS nedochází k plynulé generační obměně zaměstnanců, viz níže uvedená tabulka.

Období	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Věková struktura zaměstnanců						
méně než 25 let	1,5 %	1,4 %	1,1 %	0,8 %	0,8 %	0,7 %
25-34	11,8 %	11,9 %	11,8 %	11,2 %	10,8 %	9,9 %
35-44	26,7 %	26,1 %	24,1 %	22,0 %	20,8 %	19,8 %
45-54	34,8 %	35,3 %	36,2 %	37,0 %	37,6 %	37,8 %
55-64	24,0 %	24,0 %	25,2 %	27,0 %	27,8 %	29,4 %
65 a více	1,2 %	1,3 %	1,6 %	2,0 %	2,2 %	2,4 %
věkový průměr	46,6	46,8	47,3	47,9	48,2	48,7
Zaměstnanci v pracovním a služebním poměru						
méně než 5 let	24,0 %	25,4 %	24,8 %	23,0 %	22,3 %	20,1 %
5-9 let	12,6 %	12,0 %	12,1 %	13,2 %	15,7 %	17,3 %
10-19 let	28,8 %	27,7 %	27,8 %	28,0 %	24,7 %	22,5 %
více než 20 let	34,6 %	34,9 %	35,3 %	35,8 %	37,3 %	40,1 %

Z údajů v tabulce je patrné, že je velmi obtížné získat mladé lidi pro práci ve finanční správě (zaměstnanců do 25 let je méně než zaměstnanců nad 65 let). Tomu také odpovídá vývoj průměrného věku ve finanční správě, kdy v roce 2014 byl průměrný věk 46,4 let a v roce 2021 již byl 48,7 let. Stát už konečně musí vzít na vědomí, že kvalifikovaný berní úředník není pouhým administrátorem, za kterého je doposud považován, ale slouží exekutivě, zejména k zabezpečení příjmové stránky státního rozpočtu. Jestliže je činnost berního úředníka vykonávaná profesionálně, je podíl takového zaměstnance na zabezpečení chodu státu zásadní, neboť umožňuje vládě realizovat sociální politiku potřebným občanům, podporovat rozvoj ekonomiky, vzdělanosti, zlepšovat stav zdravotnictví, atd.

Finanční správa v minulosti čelila řadě náročných výzev a v zásadě vždy dokázala na změny reagovat a tyto zvládnout. Nejdříve příkladem je rychlosť, s jakou byly zpracovány a vyplaceny kompenzační bonusy. Za splnění těchto úkolů patří zaměstnancům finanční správy velké uznání, kterého se jim obecně nedostává. Nelze se spolehat, že zaměstnanci finanční správy za situace, kdy nebudou patřičně odměňováni a jejich počty budou nadále redukovány, zvládnou plnit své pracovní povinnosti v požadovaném rozsahu a kvalitě.

V médiích je často zmiňováno Vaše vyjádření, že očekáváte od zaměstnanců finanční správy klientský přístup vůči daňovým subjektům. Rádi bychom o tomto Vašem požadavku vědli rozhovor, neboť z mediálních vyjádření nám není zřejmé, jaký typ klientského přístupu daňovým subjektu neposkytujeme. Zaměstnanci finanční správy se chovají vůči daňové veřejnosti slušně a vstřícně, a to i za situace, kdy je z důvodu složitosti daňového systému daňová gramotnost veřejnosti stále klesající. Zodpovídáme dotazy na daňovou problematiku, pomáháme s vyplňováním daňových přiznání v rozsahu, v jakém nám plnění všech ostatních pracovních úkolů umožňuje. Máme za to, že všem daňovým subjektům, kteří si rádně plní své daňové povinnosti, se ze strany zaměstnanců finanční správy již dlouhodobě klientského přístupu dostává. Naše jednání je korektní a profesionální i vůči daňovým subjektům, které si

vědomě neplní své daňové povinnosti, nebo neoprávněně chtějí vylákat ze státního rozpočtu finanční prostředky. Pouze k takovýmto subjektům přistupujeme důrazněji, neboť porušování daňových předpisů má zásadní dopad na výši státního rozpočtu a kvalitu života občanů České republiky. Pokud Vaše představa klientského přístupu spočívá v tom, že budeme více času věnovat dotazům veřejnosti či pomáhat s vyhotovením daňových přiznání, pak není naplnění této představy za současných podmínek a při navrhovaných personálních změnách reálné. V příloze tohoto dopisu uvádíme výčet činností, které musí zaměstnanci územních pracovišť vykonávat. Jedná se o současný výčet činností, které mají v průběhu let, co je vykonávána správa daní, stále rostoucí tendenci a s tím i rostoucí administrativu. Přičemž ani nezmiňujeme čas, který musí všichni zaměstnanci finanční správy věnovat svému průběžnému sebevzdělávání, čtení všech e-mailových zpráv a interních aktů řízení.

Zaměstnanci finanční správy si jednoznačně zaslouží slušné pracovní podmínky a klid na velmi obtížnou práci, což je při současném množství pracovních povinností a finanční situaci státu stále obtížnější.

Složitost daňového systému vyvolává časovou náročnost nejen při správě agendy, ale i při studiu předpisů, metodických materiálů a judikátů. Tento čas je však nezbytné vynaložit, neboť jinak nebudu výstupy finanční správy na profesionální úrovni. Pokud se tento systém zásadně nezjednoduší, pak nelze, dle našeho přesvědčení, zodpovědně realizovat finanční úspory formou snížení počtu zaměstnanců.

Stále častěji slyšíme, že je příliš mnoho státních úředníků a je třeba snížit jejich počet. Tato prohlášení považujeme pouze za líbivá politická gesta. Minimálně za posledních deset let nikdo z ministerstva financí nezadal, za účasti pracovníků finanční správy, zpracovat studii či analýzu zaměřenou na personální situaci a racionalizaci práce ve finanční správě, která by vedla ke stanovení optimálního počtu zaměstnanců ve finančním správě s ohledem na množství činností, které je třeba vykonávat, a které je reálné požadovat po zaměstnanci na příslušném systemizovaném místě. Například je třeba stanovit minimální a maximální počet daňových subjektů, které může spravovat pracovník vyměřovacího oddělení s ohledem na stav digitalizace finanční správy a množství všech ostatních pracovních úkonů, které musí v souvislosti s vyměřovací agendou provést v odpovídající kvalitě. Jakékoli zásahy do organizační struktury finanční správy a soustavné snižování počtu zaměstnanců, zejména na územních pracovištích, bez profesionálně zpracovaných analýz, nepovažujeme za postup vedoucí ke zlepšení současné personální situace ve finanční správě. Další snižování by bylo za současných pracovních povinností a podmínek zaměstnanců finanční správy destruktivní a znamenalo by značné omezení, ne-li přímo ukončení některých vykonávaných činností finanční správy.

Dlouhodobá vládní politika vůči pracovním podmínkám ve finanční správě je demotivující. Zaměstnanci finanční správy vnímají, že za odborně a psychicky náročnou správu daně nejsou patřičně ohodnoceni, jak platovým zařazením, tak i společenským oceněním. Část zaměstnanců finanční správy raději před svým okolím tají, že jsou zaměstnáni ve finanční správě, ačkoli ve vyspělých státech se jedná o prestižní zaměstnání. Na zaměstnance finanční správy je dlouhodobě vyvíjen tlak nejen z médií, ale také ze stran daňových poradců a právních zástupců. Evidujeme mnoho případů, kdy jsou zaměstnanci finanční správy těmito „profesionálními“ zástupci zesměšňováni a uráženi většinou za účelem zmaření nepříznivého výsledku daňového řízení. Generální finanční ředitelství se v minulosti snažilo bez úspěchu situaci řešit s komorou daňových poradců. Považujeme za nespravedlivé, že ačkoli zaměstnanci finanční správy jednají v souladu s etickým kodexem, může druhá strana tento přístup ignorovat a dopouštět se jednání, která osobnostně dehonestují státního zaměstnance. Komora daňových poradců tuto situaci neřeší a umožňuje svým členům mediálně se zaměřovat na zveličování chyb a nedostatků zaměstnanců finanční správy. Pokud se finanční správa v minulosti dopustila pochybení, rozhodně nebyla úmyslná s cílem poškodit daňové

subjekty. Tato ojedinělá pochybení, oproti ostatním splněným úkolům, neshledáváme fatálními.

Stanovisko k současné organizační struktuře finanční správy

Z pohledu systému je stávající struktura principiálně vyhovující, samozřejmě praxe ukázala, že i tuto je nutno zlepšovat. Krajské finanční úřady jsou orgány finanční správy, které dohliží na dodržování zákonných předpisů a správnou aplikaci metodik Generálního finančního ředitelství a ministerstva financí v praxi. Z úrovně Generálního finančního ředitelství by toto s ohledem na množství územních pracovišť a prováděných řízení a postupů nebylo možné.

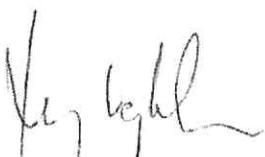
Řídící činnost Generálního finančního ředitelství v oblasti metodické činnosti zajišťuje jednotný postup správců daně v celé finanční správě při daňových řízeních, s čímž byl u předchozí organizační struktury problém, neboť často se stávalo, že jednotlivá finanční ředitelství měla na určité daňové problematiky rozdílné názory a docházelo k nejednotné rozhodovací praxi a postupům finanční správy v rámci České republiky, což daňová veřejnost často oprávněně kritizovala.

Výhodným také shledáváme, že krajské finanční úřady jsou, stejně jako územní pracoviště, prvoinstančními správci daně, což umožňuje metodikum z krajských úřadů efektivně pomáhat zaměstnancům územních pracovišť v rámci prováděných složitých daňových řízení, které by bez pomoci těchto metodiků bylo obtížné zvládnout. Závěrem dodáváme, že krajské finanční úřady provádějí přímý výkon u agendy dotací a kompenzačních bonusů.

Vážený pane ministře,

stručně jsme Vás seznámili se zásadními problémy, které nás při výkonu naší činnosti tiží a očekáváme, že při našem setkání představíte Vaši vizi řešení těchto problémů, včetně Vašich plánů a představ o činnosti finanční správy v roce 2022 a let následujících. Zároveň bychom Vás požádali, jako našeho nejvyššího nadřízeného, o veřejnou podporu při námi vykonávané činnosti.

S pozdravem

Ing. Vojtěch Rosenberger
předseda
PV sekce FS OSSOO

Jitka Medková
předseda
OSFS

Bc. Michal Šima
předseda
OOFO

Příloha

Činnosti vykonávané jednotlivými útvary finanční správy

Vyměřovací útvary

Úkony a činnosti správce daně spadající do vyměřovacích útvarů obecně

Vyměřovací útvary zajišťují kontrolu, správnost, úplnost a vyměření podaných podání. Tato podání jsou základem veškerých dat, která jsou určující pro úkony směřující k cíli finanční správy, tj. k vyměření a výběru daní. Vyměřování kooperuje se všemi ostatními útvary, které se podílí na vyměřovacím a doměřovacím řízení. Součástí všech úkonů prováděných správcem daně je informační systém ADIS, do kterého jsou zaznamenávána data, se kterými musí správci pracovat, spravovat je a hlavně správně analyzovat, viz další postupné úkony, podle jednotlivých druhů daní. Niže uvádíme úkony, které je nezbytné v rámci vyměřovací činnosti provádět, přičemž uvádíme, že při všech činnostech, které je nutno v rámci pracovní náplně vykonat, jsou pracovníci navíc limitováni daňovým rádem, který stanovuje lhůty, ve kterých musí být správní činnost vykonána bez ohledu na další pracovní povinnosti. Toto vyvolává časový i psychický tlak na pracovníky a někdy se tato skutečnost odrazí na kvalitě odvedené práce. Kvalitu práce vyměřovacích pracovníků zásadním způsobem ovlivňuje také množství spravované agendy.

Každá ze spravovaných daní má svá specifika, ale určité činnosti jsou společné pro všechny daňové agendy (např. kontrola správnosti údajů v daňových přiznáních a vyměření daně). Z důvodu přehlednosti textu budou totožné činnosti prolínající se všemi daňovými agendami uvedeny pouze u daně z příjmů fyzických osob, kde budou zvýrazněny.

Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)

- Pruběžné novely zákona daně z příjmů měly za následek nárůst agendy DPFO s podanými daňovými přiznánimi, a to z důvodu umožnění provedení zúčtování srážkové daně, kdy daňová přiznání podávají i poplatníci s příjmy výhradně ze závislé činnosti. Dříve tuto agendu vykonávali zaměstnavatelé, ale tato je nyní ve velké části přenesena na správce daně. Agenda DPFO je jednou z nejpočetnějších agend a zahrnuje **vyměření podaných daňových přiznání, kontrolu správnosti údajů v daňových přiznání** (např. administrativní kontrola údajů z daňových přiznání k DPFO plátců DPH na údaje s přiznání k DPH), včetně ověření správnosti údajů povinných příloh přiznání.
- Při vyměření daňových přiznání je prováděno ověřování správnosti přiznaných příjmů v podaných přiznáních na údaje z hlášenek o realizovaných příjmech (totéž se týká mezinárodních oznámení a realizovaných příjmech). Dále dochází k **ověřování údajů z dostupných databází a registrů institucí a orgánů**, které vedou evidence o daňových subjektech včetně komunikace s nimi. V rámci vyměření daňových přiznání je prováděna kontrola správného uplatnění daňových výjimek, nezdanitelných částeck, uplatňování slev a úlev podle § 15 a § 35ba odst. 1 zákona o daních z příjmů (na hypotéky, pojistné, manželes, ZTP, děli, „školkovné“, apod.). **V případě zjištění, že daňový subjekt nepodal přiznání nebo přiznal nesprávnou daňovou povinnost, jsou vystavovány výzvy k podání přiznání.**
- Součástí DPFO je od roku 2021 paušální daň – tato agenda vyžaduje zvýšenou kooperaci a součinnost s živnostenským úřadem, OSSZ, zdravotními pojišťovnami. Správa této agendy vyžaduje nejen znalosti podmínek pro „vstup“ do režimu paušální daně, ale i v jejím průběhu či při ukončení. Tepřve za rok 2021 bude docházet k jejímu ročnímu zúčtování a evidenci, takže zkušenosti se budou teprve vyhodnocovat. Už nyní je zřejmé, že daň není tak využívaná ze strany daňových subjektů a ze strany správce daně je administrativní novinkou.

- Po kontrole údajů v přiznání dochází k dalším úkonům, jako je pořízení, doplnění, vyměření či doměření daně, vrácení přeplatku, vystavení platebních výměrů, vyrozumění. Bezprostřední zpracování výkazů přeplatků a nedoplatků nepředstavuje pouze evidenci správných přeplatků, o předávání podkladů vymáhacím útvarům včetně průběžné spolupráce s jejich pracovníky, ale zahrnuje také správnou evidenci osobního daňového účtu, jehož aktuální stav je ze strany daňových subjektů často poptáván. V případě vykázaných nedoplatků vyměrující pracovníci oddělení komunikují s externími exekutory.
- Průběžná inventarizace („čistění“) osobních daňových účtů a s tím související převod přeplatků na nedoplatky, kontrola nenulových zůstatků záloh.
- Úkony spojené s úročením, mimo automatické úročení, dále se také jedná o správné ověření a úročení po kontrolách, splátkových režimech, nepodaných či pozdě podaných tvrzeních. Zvýšená pracnost s tvrzením daňových subjektů v úpadku, či insolvenči. Přičemž správa daní v rámci úpadku a insolvence je velmi specifická a náročná.
- Časově náročná je agenda spojená s ukládáním pokut, neboť musí obsahovat správní úvahu ve vztahu k výši pokuty.
- Zpracování agendy spojené se stížností (§ 261 daňového rádu) a institutem odvolání (vyhotovení rozhodnutí o odvolání či vyhotovení předkládacích zpráv pro Odvolací finanční ředitelství), přezkumného řízení či obnovy řízení.
- Provádění místních šetření u daňových subjektů, včetně sepisování protokolů o ústním jednání či úředních záznamů.
- Zpracování analýz z výstupů uváděných z evidencí správce daně k jednotlivým subjektům, včetně stanoviska správce daně – tato agenda obnáší přípravu, zpracování a ověření údajů týkající se nejen žádostí daňových subjektů, ale také např. exekučních řízení.
- V rámci vyměřovací činnosti jsou vykonávány další činnosti: vystavování různých sdělení, vyrozumění či oznamení v rámci řízení s daňovým subjektem (např. Oznámení o osvobozených příjmech podle § 38v zákona o daních z příjmů).
- U agendy DPFO dochází k neustálým změnám v místní příslušnosti (změna bydliště z důvodu změny zaměstnání, sňatků a jiných ekonomických, či rodinných důvodů), se kterou je následně spojena další administrativa.
- Velmi časově náročné je poskytování klientského přístupu v rámci informační povinnosti správce daně (a to nejen v úředních dnech), kdy jsou zodpovídány dotazy daňových subjektů a poskytována pomoc při vyplnění daňových přiznání, neboť se jedná ve většině případů o subjekty s nižší daňovou gramotností.
- Nárůst agendy v rámci průběžných celostátních kontrolních akcí, kdy je zjištěn problém s přiznáním určitého druhu příjmů (např. životního pojistění, AirBnB... – vazba i na agendu DPH, atd.).
- Časově zanedbatelná není ani archivní činnost, která bezprostředně souvisí s vedením evidence spisové agendy (včetně té elektronické), která musí probíhat v souladu s ochranou dat a zabezpečením před jejich zneužitím.

Daň z příjmů právnických osob (DPPO)

- Agenda DPPO zahrnuje také část výše uvedených činností v pasáži týkající se DPFO, ale oproti agendě daně z příjmů je tato agenda založená na elektronickém podávání, u kterého je nezbytné dbát na správný formát podání a jeho oprávněnosti. Ačkoli právnické osoby hojně využívají daňovou informační schránku, je velmi často využívána osobní či telefonická komunikace ze strany ekonomů, účetních i daňových poradců, což představuje nemalou část z pracovní doby správců. V rámci zpracování daňových přiznání je časově náročné posouzení správnosti údajů uváděných v rozvaze a výkazu zisku a ztrát. Administrativně a časově náročná je agenda zpracování přiznání daňových subjektů, u

kterých dochází k fúzi, odštěpení, rozdelení společnosti, neboť v rámci správy daní má vlastní specifika.

- Časově náročná je agenda spojená s ukládáním pokut za účetnictví při porušení povinnosti zveřejnit účetní závěrku ve Sbírce listin v Obchodním rejstříku.

Daň z příjmů ze závislé činnosti (DZČ)

- Představuje agendu, kterou správce daně spravuje přímo přes plátce (zaměstnavatelé, včetně jejich podávaných vyúčtování za zaměstnance) a nepřímo, kdy vstupuje do jednotlivých firem či prostřednictvím samostatných podání a vyúčtování daně formou vlastního daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Agenda je specifická, mimo samotné vyměření, ověření či doměření, svou zálohovou odvodovou povinností, kdy teprve po uplynutí kalendářního roku je zřejmá daňová povinnost. Jinak agenda DZČ má standardní postupy, evidenci, kontrolu a nakládání s ní, tak jak je popsáno výše u DPFO. Správnost vyměření DZČ je velmi důležitá s ohledem na další přerozdělování daní obcím.

Daň z přidané hodnoty (DPH)

- Je daňovou agendou, která bezprostředně zvyšuje nároky na správné, oprávněné a důkazné stanovení daně (např. přenesení daňové povinnosti dle § 92a a násl. Zákona o DPH), neboť její cyklus měsíčního či čtvrtletního období vyžaduje operativní a promptní řešení stanovení daně.
- Daňová přiznání, včetně kontrolních hlášení, jsou analyticky prověřována a vyhodnocována napříč obchodními vztahy daňových subjektů, které správce daně musí zmapovat a následně prověřit, neboť se jedná o daň, která je nejčastěji zasažena daňovými úniky. Další činnosti, které se vykonávají v rámci vyměření DPH, jsou již uvedeny a zvýrazněny v pasáži týkající se DPFO.
- V rámci vyměření DPH časovou náročnost zvyšuje využívání agendy kontrolního hlášení, které je sice velmi potřebné pro kontrolu správnost údajů uváděných v daňových přiznání, nicméně představuje nemalou časovou dotaci z pracovní doby pracovníků vyměřovacích útvarů. S agendou kontrolního hlášení je spojeno také vystavování a vyřizování výzev, pořizování úředních záznamů udělování pokut, promíjení pokut, apod.).
- Časovou náročnost představují řízení s nespolehlivými plátci, včetně rušení registrace k plátcovství DPH.
- Specifikem DPH je agenda spojená s výpočtem úroků ze zadržovaného odpočtu DPH.

Silniční daň (DSL)

- Agenda DSL vyžaduje znalosti o technických parametrech dopravních prostředků. Správci se musí orientovat v rozdílech u jednotlivých druhů vozidel, v jejich stáří, objemu motorů, náprav, délce používání vozidel, neboť s tím souvisí možnost uplatnění daňových úlev. U této agendy rovněž dochází ke správním činnostem uvedeným u agendy DPFO.
- Současné zrušení DSL u osobních aut a vozidel do 12 tun neřeší evidování a zpracování agendy po dobu dalších tří let, včetně její následné elektronické i papírové archivace.

Daň z nemovitých věcí (DNV)

- Stejně jako v případě DPFO je prováděno vyměření podaných přiznání a s tím související činnosti. Poskytovaný klientský přístup v rámci informační povinnosti správce daně je u DNV zejména v případě fyzických osob časově velmi náročný, neboť pro většinu poplatníků této daně je obtížné vyplnit daňové přiznání správně. Z toho důvodu prakticky 100 % daňových přiznání, která byla podána bez konzultace se správcem daně v listinné i elektronické podobě, je nutné následně v součinnosti s daňovými poplatníky před vyměřením daně opravit či doplnit. Zároveň v období kampaně, tj. v průběhu měsíce ledna

vyřizují jednotliví správci daně v rámci klientského přístupu denně desítky telefonních dotazů, které ve velké většině nahrazují odborné daňové poradenství.

- Informační systém ADIS umožňuje od roku 2016 kontrolu podaných daňových přiznání na evidenci katastru nemovitostí, kdy dojde k detekování nepřiznaných nebo chyběných přiznaných nemovitostí. V souvislosti s digitalizací pozemkových map a následné revizi katastrálních území katastrálními úřady a dále v souvislosti s pozemkovými úpravami prováděnými Státním pozemkovým úřadem dochází ke změnám výměr pozemků, změnám druhů pozemků či změnám parcelních čísel. Tyto změny zakládají daňovým poplatníkům povinnost podávat nově daňová přiznání, což samostatně nečiní. Analýza kontroly daňových přiznání na katastr nemovitostí pak každoročně přináší nutnost oslovení tisíců daňových subjektů a zjednání nápravy stavu pro správné vyměření daňových přiznání k dani z nemovitých věcí, a to neformálně v rámci klientského přístupu, nebo v souladu s daňovým rádem – tj. výzvy k podání daňových přiznání, dodatečné vyměřování, apod. Toto představuje vysoký nárůst pracnosti.
- Nově zavedený způsob evidence nezdanielných nemovitých věcí přinesl správcům daně další navýšení pracnosti správy daně z nemovitých věcí, kdy se do této evidence zaznamenávají všechny nemovité věci, které nejsou dle zákona předmětem daně a dále nemovité věci, kterým náleží celkové osvobození od daně z nemovitých věcí bez nutnosti uvádět jej v daňovém přiznání. Tyto skutečnosti je nutno opakovaně prověřovat a evidovat.
- Zpracovávání analýz a neustálé čistění odchylek údajů z daňových přiznání na údaje v katastru nemovitostí a dalších evidencí, např. pronajatých pozemků od Státního pozemkového úřadu, změnilo zásadně charakter naší práce. Kromě běžné daňové agendy stále běží řada mimořádný úkolů – např. kontrola oprávněnosti osvobození nevyužitelných pozemků na ostatních plochách, kdy podle zákona o dani z nemovitých věcí daníme stejnou sazbou, např. odstavné plochy pro kamiony u obchodních center, jako krajinotvorné prvky (meze, remízky apod.). Jedná se o velký počet případů s nesmírně časově náročnou agendou (oprávněnost osvobození je nutné ověřit za spolupráce s daňovými subjekty, obecními úřady, je nutné kontrolovat dotace na údaje LPIS, MYSIS, apod.), přičemž sazba daně za tyto pozemky je až pěti násobně dražší, než je sazba za ornou půdu, což u veřejnosti logicky vyvolává odpór a celíme velkému množství velmi složitých odvolacích řízení.
- Komplikované vyměřování v případě spoluúčastnických podílů na nemovitých věcech, kdy je nutné provádět koordinaci vyměření v rámci kraje.
- V řadě finančních úřadů, respektive územních pracovišť, zajišťují správci daně z nemovitých věcí zároveň i správu daně silniční, kdy obě agendy mají stejnou lhůtu pro podání daňového přiznání 31. ledna zdaňovacího období. Následuje vyměření obou daní - které mají naprostě rozdílná specifika - téměř současně, přičemž je nutné zabezpečit vyměření DSL z důvodu navazujících činností na DPFO a zároveň souběžně vyměření daně z nemovitých věcí, neboť je celorepublikově termínově vázané na tisk složenek.

Vymáhací útvary

- Předané podklady z vyměřovacích útvarů k evidovaným nedoplatkům jsou následně předmětem zpracování ve vymáhacích útvarech. Vymáhací útvary zřizují zástavní práva postihující majetek daňových subjektů (nemovité věci, auta, bankovní účty). Zřízení zástavního práva je úkon velmi častý, a to nejen z důvodu nezbytného zajištění nedoplatku, ale také v souvislosti s žádostí o povolení splátek nebo posečkání platby daně.
- Pracovníci těchto útvarů dále vyhotovují exekuční příkazy a zajišťují jejich realizaci prodejem nemovitých a movitých věcí formou veřejných dražeb. Tato činnost zahrnuje zejména zajištění soupisu, uskladnění a provedení odhadu zabavených věcí a realizace dražeb.
- Prověřování kontrolních hlášení, která jsou podkladem pro vydání exekučních příkazů na jinou peněžitou pohledávku.

- Zvláštní režim vymáhání je v rámci zajištění daně dle § 167 DŘ, kdy vymáhací útvary vydají zajišťovací příkaz a současně se vydá exekuční příkaz na bankovní účty daňového subjektu. Následně probíhá prověření, zda daňový subjekt nevlastní majetek, který by mohl být v rámci prováděného zajištění obstarán, a to formou exekučního příkazu nebo zástavního práva. U zástavních práv na nemovité věci přibylo vyhotovování návrhů na vklad, které jsou vytvářeny v aplikaci Katastrálního úřadu a v příloze zasílány jak daňovému subjektu, tak Katastrálnímu úřadu.
- Zvýšená administrativní náročnost vzniká v souvislosti s mezinárodním vymáháním – u nových žádostí o vymáhání. Vyhotovují se žádostí o informace, doručování dokumentů daňovému subjektu. Při této činnosti pracovníci používají evidenci kontrolních hlášení k DPH a činí všechny další úkony, které jsou popsány v tomto dokumentu k činnosti vymáhacích útvarů.
- Nemalou část agendy vymáhacích útvarů tvoří evidence a správa nedobytných nedoplatků formou odpisů pro nebytnost a prekluzi. I v případě odepsaného nedoplatku je povinností správce daně opakovaně prověřovat stav majetku daňového subjektu.
- Značnou časovou náročnost způsobuje přihlašování nedoplatků do konkursů a oddlužení, přihlašování do dražeb soudních exekutorů, do dědictvého řízení či likvidací, odpovědi na dotazy soudních exekutorů.
- Činnost vymáhacích útvarů vzrostla zejména v souvislosti s „těžkým“ vymáháním, zajištěním služeb při celorepublikových akcích k zajištění nedoplatků, spolupráce s celníky (celníci na hranicích, ve vnitrozemí, místní šetření na tržištích, apod.).
- V rámci vymáhání daňových nedoplatků se hojně provádí vyhledávací činnost (tato se realizuje i formou místních šetření, kdy se opakovaně provádí prověřování aktuálního stavu majetku daňových subjektů). Sepisování úředních záznamů, předvolání k jednání, uskutečňování protokolovaných jednání, která jsou ve většině případů časově i psychicky náročná.
- Zpracování agendy spojené s námitkami, stížnostmi (§ 261 daňového řádu) a institutem odvolání (vyhotovení rozhodnutí o odvolání či vyhotovení předkládacích zpráv pro Odvolací finanční ředitelství), přezkumného řízení či obnovy řízení.
- Archivní činnost.

Kontrolní útvary

- Velkou časovou dotaci z pracovní doby u kontrolních pracovníků představuje nejen nezbytné pravidelné doplňování znalostí hmotněprávních předpisů k jednotlivým druhům daní, daňovému řádu, metodických materiálů a judikátů, ale také příprava na kontrolní činnost a je ihostejno, zda se jedná o vyhledávací činnost, postup k odstranění pochybností nebo daňovou kontrolu. Kontrolní pracovník musí nejen nastudovat spis, ale také vyhodnotit údaje ze spisu. Seznamuje se s činností daňového subjektu, aby mohl relevantně vyhodnotit nejen ekonomické ukazatele vykázané v přílohách daňových přiznání, ale také posoudit obchodní transakce vyplývající z předloženého účetnictví či jiných evidencí.
- Kontrolní činnost od r. 2014 změnila radikálně podobu. Nejvýrazněji se to projevuje při kontrolách DPH. Finanční správa od tohoto roku provádí rozsáhlé dokazování a shromažďování velkého množství důkazních prostředků a kontroly tak trvají více jak jeden rok. Standardem se již staly mnohahodinové protokoly se svědky i daňovými subjekty a zejména s jejich daňovými poradcí a advokáty, které představují nemalou psychickou zátěž.
- Kontrolní pracovníci provádějí kontroly sofistikovaně propracovaných podvodných obchodních řetězců vytvořených organizovanými skupinami, jejichž prioritním cílem je získat finanční prostředky ze státního rozpočtu. Tato šetření řetězců jsou svým rozsahem, časovou náročností a vedenými taktickými postupy v podstatě obdobou vyšetřování prováděných orgány činnými v trestním řízení, přičemž zdůrazňujeme, že kontrolní pracovníci nedisponují pravomocemi ani technikou, kterou tyto orgány mají ke své práci

k dispozici. Paradoxem je, že v mnohých případech orgány činné v trestním řízení vyčkávají s vlastním šetřením na výsledky kontrolních pracovníků.

- Značnou část z pracovní doby kontrolorů představuje sepisování výzev k prokázání skutečnosti či výzev k uplatnění práva a zpráv z daňových kontrol, kdy je do obsáhlé správní úvahy nutno podrobně popsat provedené řízení, včetně hodnocení shromážděných důkazů. Kauzy obdobného typu jsou detekovány již u agendy daní z příjmů.
- V rámci celostátní kontrolní činnosti je za chybějící kontrolní pracovníky rozložena kontrolní činnost na celé území ČR, což vede k tomu, že kontrolní pracovníci tráví mnoho času na pracovních cestách (místní šetření, daňové kontroly) mimo svůj kraj, mnohdy se vracejí až pozdě večer a za tuto službu dostanou pouze cestovné, ale strávený čas na těchto cestách se jim paradoxně nezapočítává do služební doby. Kromě samotných kontrol musí kontrolní pracovníci provádět další navazující úkony: podávání signálních informací, trestních oznámení, zajišťování daně, správní řízení, mezinárodní dožadání, ukládání pokut za účetnictví, pokut za porušení zákona o omezení plateb v hotovosti. Řešení podnětů v rámci P2P. Časovou náročnost představuje pak stanovování daně podle pomůcek, pokud daňový subjekt nereaguje na výzvu k podání daňového přiznání.
- Kontrolori jsou zahlcováni množstvím nových informací a postupů, aby se ulevilo odboru vyměrovacímu. Právě z důvodu přetížení vyměrovacích útvarů a náročnosti postupů před vlastním vyměřením je značná část úkonů přenesena na kontrolní pracovníky, a to zejména z důvodu časové a znalostní náročnosti prováděného dokazování.
- Zpracování agendy spojené se stížností (§ 261 daňového rádu) a institutem odvolání (vyhotovení rozhodnutí o odvolání či vyhotovení předkládacích zpráv pro Odvolací finanční ředitelství), přezkumného řízení či obnovy řízení (přičemž institut stížnosti a opravných prostředků je ze strany daňových subjektů velmi často využíván).
- Kontrolní pracovníci se také podílejí na ukládání pokut za účetnictví

Registrační útvary

Majoritní činnost pracovníků registračních oddělení spočívá ve výkonu činností směřujících k zajištění aktuálnosti údajů vedených v registru daňových subjektů, které jsou pak využívány průřezem všech oddělení na finančních úřadech. Tuto činnost registrátor vykonává na základě podání poplatníků, došlých údajů ze základních registrů či na základě vyhledávací činnosti. K nezbytným úkonům v této oblasti patří především:

- Zařazení poplatníků do Registru daňových subjektů, jeho ztotožnění se základními registry.
- Registrace k jednotlivým daním na základě podání přihlášky včetně ověřování údajů z dostupných databází a registrů dalších institucí a orgánů.
- Registrace k jednotlivým daním ex offo na základě zjištění v rámci vyhledávací činnosti včetně vydávání výzev k podání přihlášky k registraci.
- Zpracování došlých oznámení ohledně změn v registračních údajích.
- Ověřování bankovních účtů u bankovních institucí za účelem jejich zveřejňování.
- Zpracování uplatněných plných mocí, včetně zhodnocení rozsahu zmocnění, případně vydání výzev k upřesnění rozsahu plné moci.
- Udělení přístupů do DIS+ a APED na základě osobního ověření žadatelů na územních pracovištích a to i mimo úřední hodiny správce daně.
- Přesuny spisů v rámci změny místní příslušnosti, které jsou především v městech se sídlištěm zástavbou v řádech několika stovek měsíčně na jedno územní pracoviště, kdy registrační oddělení musí zkompletovat veškerý spisový materiál za celé územní pracoviště a zabezpečit jeho fyzické zaslání na nové územní pracoviště.
- Vydávání souhlasů s výmazem z obchodního rejstříku.
- Deregistrace daňových subjektů na základě žádosti daňového subjektu či v návaznosti na vyhledávací činnost.

Kromě těchto činností přímo navazujících na registr daňových subjektů registrační oddělení dále vykonává:

- Podávání podnětů na delegaci.
- Provádění místních šetření, včetně sepisování protokolů o ústním jednání či sepisování úředních záznamů, ověřování hromadných sídel.
- Ukládání pokut za nesplnění registrační či oznamovací povinnosti.
- Poskytování klientského přístupu v rámci informační povinnosti správce daně u okének podatelen a registračních okének.
- Zpracování agendy spojené s institutem odvolání (vyhotovení rozhodnutí o odvolání či vyhotovení předkládacích zpráv pro Odvolací finanční ředitelství), přezkumného řízení či obnovy řízení, agendy spojené s námitkami, stížnostmi dle § 261 daňového rádu.
- Archivní činnost.

Značnou časovou dotaci z pracovní doby u pracovníků registračních údajů v posledních letech představuje kontrolní a vyhledávací činnost navázaná na registrační řízení ve věci daně z přidané hodnoty. Správce daně provádí mnohdy rozsáhlé shromažďování důkazních prostředků v rámci postupu k odstranění pochybností v registračních údajích, kdy se snaží již v registračním řízení zabránit vzniku daňových úniků zamítnutím sofistikovaně propracovaných účelově podávaných přihlášek k registraci k DPH, kdy jediným cílem je získání statutu plátce za účelem navýšení ceny obchodní korporace při jejím následném prodeji. Tyto kontrolní postupy prováděné registračními odděleními jsou svým rozsahem a časovou náročností obdobou postupů prováděných kontrolními odděleními. Mnoho času z pracovní doby tak zabere jak vydávání výzev k odstranění pochybností v registračních údajích, kdy musí být jednoznačně specifikovány pochybnosti správce daně toho konkrétního případu, a vydávání výzev k součinnosti, ale rovněž provádění místních šetření, které mnohdy hrají klíčovou roli při rozhodování o přihlášce k registraci k DPH. Protože pracovníci registračních údajů nejsou obecně proškolováni pro kontrolní činnost, přestavuje velkou časovou dotaci z pracovní doby i doplňování znalostí samostudiem z metodických materiálů a judikátů, daňového rádu či hmotných zákonů.